

K. Dž. Pārkers

SLĒPTAIS ASMENS

NO ANĢĻU VALODAS TULKOJIS
KASPARS ZALĀNS

IZDEVNIECĪBA
PROMETEJS

UDK 821.111-3

Pa543

K. J. Parker

The Folding Knife

Copyright © 2010 by K. J. Parker

All rights reserved

Translation copyright © 2023

Šis ir daiļliteratūras darbs. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis. Visas šī darba tiesības ir aizsargātas. Izdevumu reproducēt, kopēt vai citādi pavairot un izplatīt bez apgāda rakstiskas atļaujas ir aizliegts.

Izdevniecība *Prometejs*

SIA Prometejs AB, Tīlta ielā 20

www.prometejs.lv

No angļu valodas tulkojis *Kaspars Zalāns*

Redaktore *Kristīne Zute*

Korektore *Austra Pudāne*

© Tulkojums latviešu valodā, izdevniecība *Prometejs*

ISBN 978-9934-553-73-8

Grāmata iespiesta SIA Jelgavas tipogrāfija

PIRMĀ NODAĻA

Baso (Basiana Severa, nākamā Pirmā pilsoņa) piedzimšanas dienas rītā viņa māte pamodās un atklāja, ka gultas kājgalī sēž dīvaina sieviete. Viņas vīrs bija kaut kur projām darišanās, un kalpi gulēja lejasstāvā. Sieviete bija netīra, noplukusi un turēja mazu nazi.

“Sveiki,” sacīja Baso māte. “Ko jūs vēlaties?”

Pāri sievietes plecam Baso māte redzēja, ka jumta logs bija ticis atmūķēts. Viņa bija ļoti pārsteigta. Nekad nebūtu iedomājusies, ka sieviete spētu uzrāpties pa notekcauruli.

“Naudu,” teica sieviete.

Baso māte sievieti nomēroja ar acīm. Aptuveni viņas pašas vecuma, kaut gan izskatījās krietni vecāka; svešzemniece, visdrīzāk mavortīniete (gaiši mati, īss, tukls deguntelis, zilas acis); vienmēr šajā gada laikā pilsetā bija mavortīnieši, sezonālie strādnieki. Sieviete mugurā bija vīrieša mēteļa atliekas, kas vairākus izmērus par lielu.

“Man no sirds žēl,” Baso māte sacīja, “bet man necik nav. Vīrs man naudu nedod. Viņš kārtu visas lietas...”

Sieviete savādi noņurdējās — vilšanās un sapīkums, viss darbs vējā. “Man žēl,” atkātoja Baso māte. “Ja man būtu kāda nauda, tad jums iedotu.” Viņa apklusā, tad turpināja: “Izskatās, ka jums tā noderētu.”

Sieviete uz viņu drūmi paglūnēja. “Un kā ar lejasstāvu?”

Baso māte skumji pakratīja galvu. “Mājā visa nauda glabājas vīra dzelzs lādē,” viņa atbildēja. “Tai ir septiņi saslēgi, un atslēgas viņš nēsā sev līdz. Daži vara graši varētu būt kalpiem,” viņa izpalīdzīgi piebilda, “tomēr, tā kā ir mēneša beigas, par to es arī šaubos.”

Sieviete nazi drīzāk vienkārši turēja, nevis bija draudīgi izstiepusi. Baso māte minēja, ka viņa to izmantojusi, lai atdarītu vaļā loga aizbidni. Tas bija atvāžamais nazis, dārgs, ar šauru asmeni un zelta rokturi; tāds, kāds varētu piederēt pārtikušam ierēdnim spalvaskātu asināšanai.

“Ja jums tiešām grūti laiki, varat pārdot nazi. Tam vajadzētu būt kaut cik vērtam,” Baso māte teica.

Sieviete paskatījās uz nazi, tad uz viņu. “Nevaru,” viņa atbildēja. “Ja ietu uz kādu lombardu, tad viņi zinātu, ka tas ir zagts. Mani arestētu.” Pēkšņi viņa ieelsās, un sākās vairākas sekundes gara, skaļa klepus lēkme.

Baso māte pamāja. “Tad nu arī dārglietas jums neko daudz nenoderēs.” Mocīja nelabums, tomēr viņa spēja saglabāt mierīgu un stingru sejas izteiksmi. “Varu vien piedāvāt jums paņemt kādas piemērotas drēbes. Drēbjustaba ir tieši aiz blakus durvīm, tur, skatieties.”

Sieviete uz viņu raudzījās, taktiski apsvērdama iespējas.

“Kurpes,” viņa atbildēja.

Sievietes pēdas Baso māte nespēja saskatīt. “Ak, kurpju man netrūkst. Man šķiet, ka pāris labu, izturīgu ejamkurpju būtu tieši laikā, vai ne?”

Sieviete dzīrās atbildēt, bet tad atsāka klepot. Baso māte sagaidīja lēkmes beigas, tad sacīja: “Man žēl, ka nav naudas, taču ļaujiet man vismaz sadabūt jums kaut ko pret to klepu. Cik ilgi jums jau tāds ir?”

Sieviete neatbildēja, taču viņas acīs parādījās interese. Bija acīmredzams, ka zāles viņas dzīvē ir kaut kas maz pieredzēts. Baso māte nostūma no sevis palagus un uzmanīgi izcēlās no gultas. Ar čibiņu uzvilksanu viņa nenopūlējās.

“Domāju, ka derēs rožaugļu sīrups,” viņa sacīja, aizgāzelēdamās pāri istabai līdz galdam, uz kura atradās viņas dziedēkļu lādīte. No mazās, lakotās kastītes izņēma atslēgu un to atslēdza. “Uz naktsgaldiņa pie gultas ir ūdens krūka. Vai varētu palūgt?”

Sieviete pavilcinājās, tad krūku atnesa. Pēdas viņai bija basas, sarkanās, gandrīz vai lillīgas; patiesībā diezgan derdzīga paskata. “Kamēr to sagatavoju, paskatieties kurbju skapī. Skatieties, tieši tur, no jums pa kreisi.”

Kaut gan sieviete pudelišu etiķetes droši vien nemaz nevarētu izlasīt. Baso māte glāzē ielēja mazliet tumšbrūna sīrupa un pielēja ūdeni. “Lūdzu,” viņa bilda, “izdzeriet.”

Sieviete jau bija paspējusi izvilkt divus zābaku pārus un turēja tos cieši satvertus kreisajā plaukstā. Labajā plaukstā joprojām bija nazis. Viņa vilcinājās, tad nometa zābakus uz gultas un paņēma glāzi.

“Kad būsiet to izdzērusi, es pazvanišu, lai uznes ēdienu. Kad pēdējo reizi esat ēdusi?” Baso māte vaicāja.

Sieviete uz viņu lūkojās ar trulu sejas izteiksmi. Baso māte klusībā sāka skaitīt. Pie pieci sieviete sagriļojās, pie septiņi nogāzās uz grīdas. Parasti vajadzēja aizskaitīt līdz desmit, pirms sākās jebkāda iedarbība.

Baso māte vēlāk nosprieda, ka būs viņai iedevusi par daudz (kas bija saprotams tajos apstākļos). Sievietei turklāt varēja būt vāja sirds vai līdzīga liga. Skumji, protams, bet tāda tā dzīve bija. Baso māte samaksāja par zārku un kapa vietu sabiedriskajā kapsētā. Mātesprāt, viņai pienācās izdarīt vismaz tik daudz.

Ārsti nespēja pateikt, vai tieši pieredzētā pārdzīvojums bija izsaucis agrīnas dzemdības. Lai vai kā, komplikāciju nebija, un mazulis bija gluži veselīgs, vien mazliet par vieglu. Baso tēvs lika, lai vīrs jumta loga ierīko restes. Stiprāks aizbīdnis būtu derējis vienlīdz labi, bet tāds vīrs nu viņš bija. Restes Baso māte centās neievērot, taču pēc pielikšanas tās vairs nekad nepameta viņas prātu.

Nazi sieviete droši vien bija nometusi krītot un pēc tam pasitusi zem gultas. To atrada istabene un ielika atvilktnē. Pēc kāda laika Baso māte to pamanīja un nolēma paturēt; par trofeju to īsti nenosaukt, taču tas arī nebija kaut kas, ko tā vienkārši varētu izmest. Turklāt nazis bija ļoti kvalitatīvs. Kad Baso kļuva desmit gadus vecs, māte viņam to atdeva. Viņš, protams, zināja stāstu, kas tam nāca līdzī.

Tēvzemē viņam bija septiņzilbīgs vārds, taču šeit, Vesānijas Republikā, viņš bija Septiņpadsmītās papildspēku rotas Ēlijs, tobrīd pēc vecuma jaunākais kapteinis militārajā dienestā, tomēr spiests deldēt pēc-pusi pilsētas barakās, kamēr divtik neprasmīgākiem vīriem bija uzticēti bataljoni, kurus vest pāri jūrai karā. Tobrīd viņš savā kabinetā caurskatīja piegādes pieprasījumus, kad viņu pārtrauca satraukta paskata seržants.

“Esam aizturējuši zēnu, kapteini,” seržants sacīja.

Ēlijs paskatījās uz viņu. “Nu un?” viņš vaicāja.

“Viņš piekāva sargkareivi.”

Militārā dienesta iekšējā kultūra pagērēja, ka iesauktie pie oficiēriem vēršas pēc iespējas retāk, un, ja vēršas, tad runā pēc iespējas īsāk. Pēc Ēlija domām, tas bija stulbs noteikums, taču viņš to stingri ievēroja.

“Tad ievēd pie manis,” viņš teica.

Puika gan, jā. Drīzāk četrpadsmit, nekā piecpadsmit gadus vecs, Ēlijs vērtēja galvenokārt pēc sejas; savam vecumam pagarš, taču tik un tā zeņķis vien. “Un šis bērns uzbruka sargkareivim?”

Seržants pamāja ar galvu. “Lauzta roka, žoklis, ielauztas divas ribas, un arī pāris zobi izdauzīti, ser. Uzbrucis bez iemesla. Divi liecinieki.”

Izskatījās, ka puikam nebija ne skrambiņas. Labojums: kreisās dūres kauliņi noskrāpēti. “Šis puika bez iemesla uzbruka pieaugušam vīrietim un salauza viņam žokli,” Ēlijs rezumēja. Zēns skatījās viņam garām uz tālāko sienu. “Nu?” viņš uzrēja. Puika neko neatbildēja. “Ar tevi runāju.”

Zēns tikai paraustīja plecus. “Es tam vīram iesītu, ja par to jūs runājat.”

Ēlijs lēnām pamāja ar galvu. “Kāpēc?”

“Viņš runāja ar manu māsu.”

“Un?”

Zēns sarauca pieri. “Izteica nepiedienīgus mājienus.”

Ēlijam izdevās saglabāt nopietnu sejas izteiksmi. “Tāpēc tu viņu piekāvi.”

“Jā.”

Ēlijs paskatījās sāņus grīdā. Vēršanās tiesā vispār nebija apspriežama. Septiņpadsmītās rotas kareivi zilimelnu samizojis bērnelis, to viņi

nekad nepārdzīvotu. Kaut kas sejā likās pazīstams. Patīkami uz to skatīties gan nebija: no deguna tik vien kā mazs, ieliekts stubbenītis, un milzoniģā apakšlūpa apņēma un pilnībā pārklāja virsējo. “Kā tev vārdā?”

“Arkādijs Severs.”

Atbilde lika Ēlijam saraukt uzacis. Zēns nebija saģērbies kā labdzimušā dēls, taču viņam bija oficiāls vārds. Puikas balss ne ar ko neizcēlās, turklāt Ēlijs nebija sabijis republikā gana ilgi, lai pēc akcenta niansēm spētu noteikt sociālo kārtu. Vēl grūtāk tas bija ar zēnu, kam tendence murmināt.

“Brangs vārds puikānam,” viņš teica. “Kas tev tēvs?”

Jauneklis pataustījās kabatā, atrada vara naudasgabalu un parādīja plaukstā ar ģerboni uz augšu. “Viņš.”

Nebija brīnums, ka seja likās pazīstama. “Seržant,” Ēlijs sacīja, “ejiet ārā.”

Durvīm aizveroties, Ēlijs pārlicās galdam. Puika viņu vēroja, lai redzētu, kas sekos. Viņam nebija bail, taču viņš arī nebija pašapmierināts. Ar to vien pietika, lai apstiprinātu, ka zēns bija tas, par ko uzdodas. “Kas tie bija par nepiedienīgiem mājieniem?” Ēlijs vaicāja.

“Nav tava darišana.”

Ēlijs paraustīja plecus. “Pieņemu. Labi. Vari iet.”

Kamēr zēns pagriezās uz durvīm, Ēlijs līgani piecēlās kājās, no galda paķēra savu pastaigu spieķi un ar to iezvēla puikam pa deniņiem tieši virs kreisās auss. Zēns nokrita, centās piecelties, sagrīļojās, tomēr atgūvās un nostājās uz kājām.

“Vai tagad varu iet?” viņš jautāja.

Ēlijs pamāja ar galvu. “Domāju, ka tagad tas jautājums ir nolīdzināts,” viņš sacīja. “Tev tā neliekas?”

“Jā,” zēns teica. “Jā, viss ir godīgi.”

Godīgi, Ēlijs nodomāja. Pats viņš šādu vārdu nebūtu izraudzījis, taču tas likās pārsteidzoši atbilstošs. “Tad ej mājās,” viņš teica. “Un varbūt tev labpatiktu padomāt par attiecībām starp armiju un civilajām varasietādēm. Pavaicā tēvam — viņš tev paskaidros.”

Ārpusē zēnu gaidīja māsa. Viņai cieši pie sāniem stāvēja divi sargkareivji; fiziski neaizturēja, taču ierobežoja kā šaha kauliņu, kurš

tiktu nosists, ja pakustētos. “Viss kārtībā,” zēns teica. “Viņi mani palaida vaļā.”

Jauniešiem ejot projām, māsa viņam kaut ko pasacīja. Vārdi likās neskaidri — no belziena pa galvu ausīs joprojām džinkstēja —, taču nebija arī vajadzības. Bija skaidrāks par skaidru, ka māsa it nemaz nebija priecīga.

“Tēvam tu neteiksi,” viņš teica.

Viņa saviebās, tad pakratīja galvu. “Vajadzētu gan.”

“Ar kapteini es visu nokārtoju,” zēns atbildēja. “Tikai radīsi liekas problēmas.”

Viņa paklākšķināja ar mēli kā māte, kas nokaunina zīdaiņi. “Viņi zinās, ka kaut kas noticis, kad redzēs tevi šādā paskatā.”

“Nokritu no koka.”

Nicīgs skatiens. “Kopš kura laika tu rāpies kokos?”

Zēns viņai šķelmīgi uzsmaidīja. “Tāpēc arī nokritu. Pieredzes trūkums.”

“Man apnicis tevi piesegt,” viņa sacīja, paātrinādama gaitu. Viņai tas prasīja nesamērīgu piepūli, jo mātai patika valkāt gaužām nejēdzīgas kurpes. “Man mūždien par tevi jāmelo, un tas man ir līdz kaklam. Nākamreiz...”

“Ak, brīnišķīgi,” zēns sacīja. “Tā visa tomēr bija tava vaina. Ja tu uz to kareivi nebūtu metusi acis...”

(Viņš zināja, ka tie ir meli, taču bija viegli izlikties, ka tiem tic, tādejādi liekot viņai aizstāvēties.)

“Tās ir muļķības,” viņa uzsprāga. “Un tu vienkārši esi stulbs. Man tagad patiešām ir noskaņojums pateikt tēvam, kas notika. Tu dabūtu pēc nopelniem, ja es pateiktu.”

Protams, viņa nepateica. Kā izrādījās, nemaz nebija vajadzības kādam kaut ko teikt. Pirmais pilsonis ar sievu vakaru pavadīja viesu uzņemšanā un agri nākamajā rītā devās uz valsts asamblejas atklāšanu. Kalpi, protams, pamanīja viņa kreveļainos dūru kauliņus, un, kad zēnam džinkstēšana ausīs nepārgāja, ātri iemācījās vai nu runāt uz viņa labo pusi, vai arī mazliet skaļāk. Tēvu sadzirdēt viņam nebija nekādu grūtību, jo pat

mājās Pirmā pilsoņa balss skanēja vairāk nekā pietiekami skaņi, savukārt māte pat labā omā nejuta vajadzību daudz ko teikt.

Pēc sešiem mēnešiem puīša tēvs zaudēja vēlēšanās, un viņa vietā kā Pirmais pilsonis stājās Dīdijš Vetrānijs, kura tēvs gatavoja desas. Citiem vārdiem sakot, Dīdijam Mēsam bija piederējuši divdesmit procenti akciju lopkautuvē, kurā ražoja augstākās kvalitātes vītīnātās desas eksportam, turklāt viņš bija veicis vairākus citus saprātīgus ieguldījumus. Taču, pēc zēna tēva domām, viņš bija un palika desu taisītājs. Mēnesi tēvs īga, tad nopirka kuģi — neticami lēts, vienkārši satriecoši izdevīgs darījums, viņš stāstīja visiem, kuri bija gatavi uz klausīt, — un atkal bija labā garastāvoklī. Labā oma noturējās piecas nedēļas, tad kuģis nogrima Esedīnas šaurumā ar pilnu piparu un safrāna kravu.

“Viens izjārēts posts, nekas vairāk,” zēns dzirdēja tēvu sakām kādam biznesa partnerim (mazam, sažuvušam vīrelim ar iekritušiem vaiņiem un ļoti spicu degunu). “Astoņsimt tūkstoši, turklāt neskaitot to, ko tas draņķis no manis izkrāpa par kuģi.”

Mazais vīriņš saviebās. “Aizņēmies?”

“Sešsimt tūkstošus,” zēna tēvs nopūtās. “Bez seguma, kas laikam ir veiksmē, taču nostāda mani pozīcijā, ka kabatās vējš pūš. Tam maitasgabalam nebija tiesību pārdot kuģošānai nederīgu kuģi.”

Vīriņš kādu brīdi palauzīja galvu. Viņš izskatījās kā modelis skulptūrai ar nosaukumu “Vīrs domā”. “Tev vajag kapitālu,” viņš teica.

“Jā, tencinu, tas jau man bija ienācis prātā.” Vīrietis paņēma persiku no augļu šķīvja, trešdaļu nokoda un pārējo aizmeta. “Tev gadienā nebūtu...”

“Nē.”

Viegla plecu paraustīšana — neprāsīsi, neuzzināsi. “Tad izskatās, ka būs kāzas jātaisa,” viņš sacīja. “Vai arī jāieķīlā vīnogu audzētava, ko es nevēlētos.”

Vīrelis pamāja ar galvu. “Kuru?”

“Ak, puiku,” zēna tēvs atbildēja. “Par meiteni darījumu jau esmu noslēdzis, riebtos to sabojāt, visu sasteidzot. Ar bērniem labi ir tas, ka

vienmēr var uztaisīt vēl, ja pietrūkst. Viens mans draugs mēdza teikt, ka vīrietis no labas ģimenes savu pensiju nēsā starp kājām. Vien pirms kāda mēneša pie manis vērsās ar piedāvājumu par puiku, bet tad, protams, man naudas netrūka, tāpēc pateicu, lai vico tālāk.”

“Piedāvājums labs?”

Zēna tēvs atgāzās krēslā un nokāra galvu. “Pietiktu, lai mani izvilktu no šiem mēsliem, un pat vēl mazliet pāri paliktu, bet ne vairāk. Taču skanošais ienāktu uzreiz pie saderināšanās, un līdz viņa pilngadībai būtu nokārtots nekustamais īpašums. Es varētu aizņemties ar nekustamo ķīlā, veiksmīgi ieguldīt, ar peļņu nodzēst parādus un atsaukt saderināšanos. Tā tikai tāda ideja,” viņš kā aizsargājoties piemetināja, kaut gan īsākais vīrietis neko nebija teicis. “Bet laikam jau, ka nē. Man rādās, ka veiksmē man šobrīd īsti nesmaida.”

Vīrelis salika plaukstu klēpī. “Nekas šāds nebūtu noticis, ja tu būtu apdrošinājis kuģi.”

“Jā, nu.”

Taču sarunbiedrs bija kā mazs šunelis — kaut kur iekampjas un tad nēlaiž vaļā. “Cik tev palicis, Palo?”

Izskanēja gara nopūta; un zēns spēja iztēloties tēva sejas izteiksmi, to, kas nozīmēja, ka viņš atbildēs klusām. “Nepietiekami,” viņš teica. “O, aktīvu man netrūkst, nekustamais īpašums un labi vērtspapīri, taču tie ir vai nu ar saistībām, vai ilgtermiņam. Piemēram, ķieģeļu fabrika,” viņš teica, paberzējot deguna sānus ar abiem rādītājpirkšiem, it kā nupat būtu pamodies. “Tajā esmu ieguldījis daudz naudas. Pēc piecpadsmit gadiem tā būs kā zelta bedre, taču es būšu sūdos līdz ausīm, ja pārdošu tagad. Īstas, tērējamās naudas man...” viņš pakratīja galvu. “Tāpēc visi tie īstermiņa nenodrošinātie aizņēmumi, kas mani, protams, dzīvu ēd. Un tad, protams, čupu naudas notriecu vēlēšanās, kas bija viens vienīgs izsmieklis. Zaudēt desu taisītājam, ārkārtīgi smieklīgi, ha hā. Pilnīgi liek jautāt, kāpēc vispār ar to visu noņemties.”

Vīrelis ieklepojās, dīvaina skaņa — kā lūstošs kauls. “Nekad neesmu saskatījis jēgu kandidēt,” viņš teica. “Man vienmēr bijuši labāki veidi, kā izmantot savu laiku. Visi runā par kontaktiem un ietekmi, bet pats es neko tādu nemanu. Personiski es labāk koncentrēju spēkus biznesam.”

Zēna tēvs novaikstījās. “No šodienas skatpunkta — es pat sliecos tev piekrist. Lai gan tev apstākļi mazliet citi. Tu vienmēr esi spējis bleķot labākajiem senatoriem.”

Īsais vīrs viegli paraustīja plecus, tādējādi izrādot piekrišanu nebūtiskam argumentam. “Piedāvājums par tavu dēlu.”

“Jā.” (Zēns izkustējās, lai atvieglotu krampi kājā, un, to darot, trāpīja ar pēdu pa galda kāju. Par laimi, neviens no vīriem to nedzirdēja.) “Malo Sinvestri meita. Varētu būt sliktāk.”

“Licīnījiem ļoti labi vedies ar lielapjoma graudu eksportu,” vīriņš sacīja. “Tev pie viņu dambja tukšas stāv tās noliktavas. Pieņemu, ka tavs nolūks...”

“Patiesībā par to nebiju iedomājies,” tēva balsi iezagās pēkšņas pacīlības pieskaņa. “Paldies tev, Galba, tas uzreiz darījumu padara saldāku. Protams, man būs jāizmanto pilnvarotie pārstāvji.”

“Licīnijs nezina?”

“Kāpēc lai zinātu?” Atskanēja smiekli, kā ar āmuru pa laktu vai zvanu. “Redzi, noliktavas nav uz mana vārda, tātad nav reģistrā. Tas tik būs tā vērts, lai tikai redzētu Malo ģīmi.”

Saderināšanās ceremonijas dienā viņš nejutās labi. Bija sagriezies vēders, negantas, durošas sāpes starp nabu un cirksni, kas lika gorīties kā dejojotājam.

Likās, ka māte viņam netic. “Nemuļķojies,” viņa sacīja. “Šis ir svarīgs notikums. Tas nav kaut kas, no kā vari izsprukt, izlikdamies slimš.”

Uzreiz viņš nespēja atbildēt. Kad bija atguvis kontroli pār muti, teica: “Varbūt darām tā, ka atnāc un apskaties mana naktspoda saturu. Vai tas tev derēs?”

“Neesi...”

“Tie ir pierādījumi. Cieti pierādījumi. Labi, varbūt ne cieti. Žēlastības vārdā, māt, man nav labi. Knapi spēju kājās nostāvēt.”

Māte sejā bija redzams neatkārtojamais žēluma un nicinājuma sa-kausējums, kādu viņa mēdza veltīt tikai viņam. “Nu, vari vainot tikai pats

sevi,” viņa sacīja, iegremdējot plaukstu lina maisiņā, ko nēsāja pie jostas, un izvelkot deviņus plūmju kauliņus. “Tev pat negaršo plūmes.”

Viņš pamāja. Kļūda bija izmest kauliņus pa logu, nevis aprakt komposta kaudzē. Nākotnē jāpievērš uzmanība detaļām. “Ak, man jau iet pie sirds,” viņš atbildēja, “taču plūmēm es gan ne.” Kādu brīdi sevišķi asa spazma viņu padarīja nespēcīgu, tad viņš teica: “Tas nemaina faktu, ka man nav gana labi, lai izturētu ilgu ceremoniju. Ja vien nevēlies, lai visu to ļaužu priekšā sanāc kārtīgs uzvedums.”

Māte papurināja galvu. “Tēvam par šo neko neesmu teikusi,” viņa sacīja, pakratot plūmju kauliņus dēlam teju zem deguna. “Uz ceremoniju vari neiet, aizsūtišu vēsti, ka tev slikti, bet arī tēvam izstāstīšu patiesību. Tas ir pilnībā atkarīgs no tevis.”

Viņš dziļi ieelpoja. “Labi,” viņš teica. “Ko tu iesaki?”

Viņa žirgti pamāja. “Dabūšu tev zāles.”

Viņas vārdi sakrita ar vēl vienu spazmu, kas kā viņi aizskaloja jauneklā sākotnējo grimasi. Māte zāles kolekcionēja ar zēnisku aizrautību, līdzīgi kā citi vāc monētas, zīmogus vai arī bultu uzgaļus; viens vai divi pieņemami eksemplāri starp veselu lērumu dražas. “Paldies, bet man liekas, ka man...”

“Pagaidi te,” viņa teica aizejot un jau pēc dažām minūtēm atgriezās ar mazu zila stikla glāzīti. “Izdzēr. Palīdzēs izturēt ceremoniju.”

No pēdējās lēkmes viņam joprojām trūka gaisa. “Tiešām iedarbosies?”

“Nezinu,” māte atbildēja. “Pati nekad neesmu mēģinājusi. Vīrs, no kura nopirku, teica, ka tās ir brīnumzāles, taču iepriekš no viņa nebiju neko ņēmusi. Vari nedzert, ja negribi.”

Viņš paņēma glāzi un ieskatījās tajā — netīri bālgans virsslānis, līdzīgs putām uz pavisam svaiga krējuma. “Kas tas ir?”

“Pārdevējs sacīja, ka īpaši māla putekļi,” māte atteica bez jebkādas intonācijas. “It kā Sigejā atrodas burvju kalns, un tikai tur visā pasaulē šādi māli tikuši atrasti. Sens mūku ordenis tos iegūst tikai un vienīgi Impērijas galmam, taču kaut kā šis vīrs tika pie veselas burkas.” Viņa paraustīja plecus. “Nekad nevar zināt. Lai vai kā, dzēr, ja vēlies. Varbūt palīdzēs.”

Pārsteidzošā kārtā palīdzēja gan. Aizstōpēja iekšas uz trim dienām kā ar korķi! Sāpēm gan nekā nelīdzēja, bet ar tām viņš pats tika galā, un, ja arī saderināšanās ceremonijā kāds viesis kaut ko pamanīja, tad neko neteica. Viņš pat savā ziņā bija par sāpēm pateicīgs, jo tās krietni vien novērsa domas no līgavas un viņas saimes. Ja viņam būtu pieticis spēka viņiem veltīt pienācīgu uzmanību, tad pamanītu, ka tieši ģimene ir nāvīgi baisa. Tur bija vairāki milzonīgi gari, plati un resni vīri īsi apcirptām bārdām, kas tiecās līdz pat vaigu kauliem, kā arī īsas, kārnas sievietes, kuras notrīsēja, uz viņu paskatoties. Viņa tēvs bija ārkārtīgi ieturēts — kas bija baisi —, kā arī skaidrā, un tas bija kaut kas nebijis šādā pasākumā. Savu māti viņš neredzēja gandrīz it nemaz, jo viņai kopā ar viņa māsu un pārējām sievietēm bija jāsež tempļa tālākajā malā. Taču viņas skatienu jauneklīs juta kā nokaitētu dzelzi. Savukārt līgava bija ietūcīta plīvuru plīvuros kā biškōpis (kas tad nu, viņš nodomāja, vai baidās, ka viņu līdz nāvei sadzelšu vai ko vēl?), tāpēc viņa mānām meitene bija gandrīz vai tikai šķidrautū miglas ieskauts apveids un vāra, ņurdīga balss, kas atmuršķēja priesterā teikto. Taču, kad līgava ieraudzīja līgavaini, tad apstājās kā iemietā, kā zirgs, kurš ierauga kaut ko sev nepatikamu un kuru pēc tam ne ar zābaku, ne piesi uz priekšu nedabūt. Meitenes tēvs un tēvocis viņai kaut ko pačukstēja — “ko tu te āksties?” vai kaut ko tamlīdzīgu; viņa atčukstēja, un tad viņas tēvs uzlika plaukstu meitai starp lāpstiņām un pagrūda tik stipri, ka šī gandrīz apgāzās. “Daudzsološs” sākums, viņš negribot nodomāja; kaut gan nevarēja arī meiteni it nemaz vainot. Viņam tomēr bija spogulis. Mazu mierinājumu varēja sniegt tas, ka kādam šis viss priekšnesums liek justies vēl nožēlojamāk, taču domāt viņš spēja tikai par sāpēm vēderā.

Priesteris sajauca viņa vārda secību: Basians Severs Arkādījs. Mājupceļā jauneklīs pavaicāja, vai ceremonija tik un tā skaitās likumīga. Tēvs apstiprināja, ka skaitās.

No laukiem ieradās brālēns Reno. Atšķirībā no saderināšanās, Reno viņam patika. Ar Reno bija viegli sarunāties, viņam parasti bija nauda, un viņš bija noderīgs kautiņu biedrs. Reno bija paaudzies, kopš